Svobodný přístup k informacím

Průvodce studenta a manuál pro vyšetřování veřejných institucí

Fakta místo domněnek.

Gemini Notebook

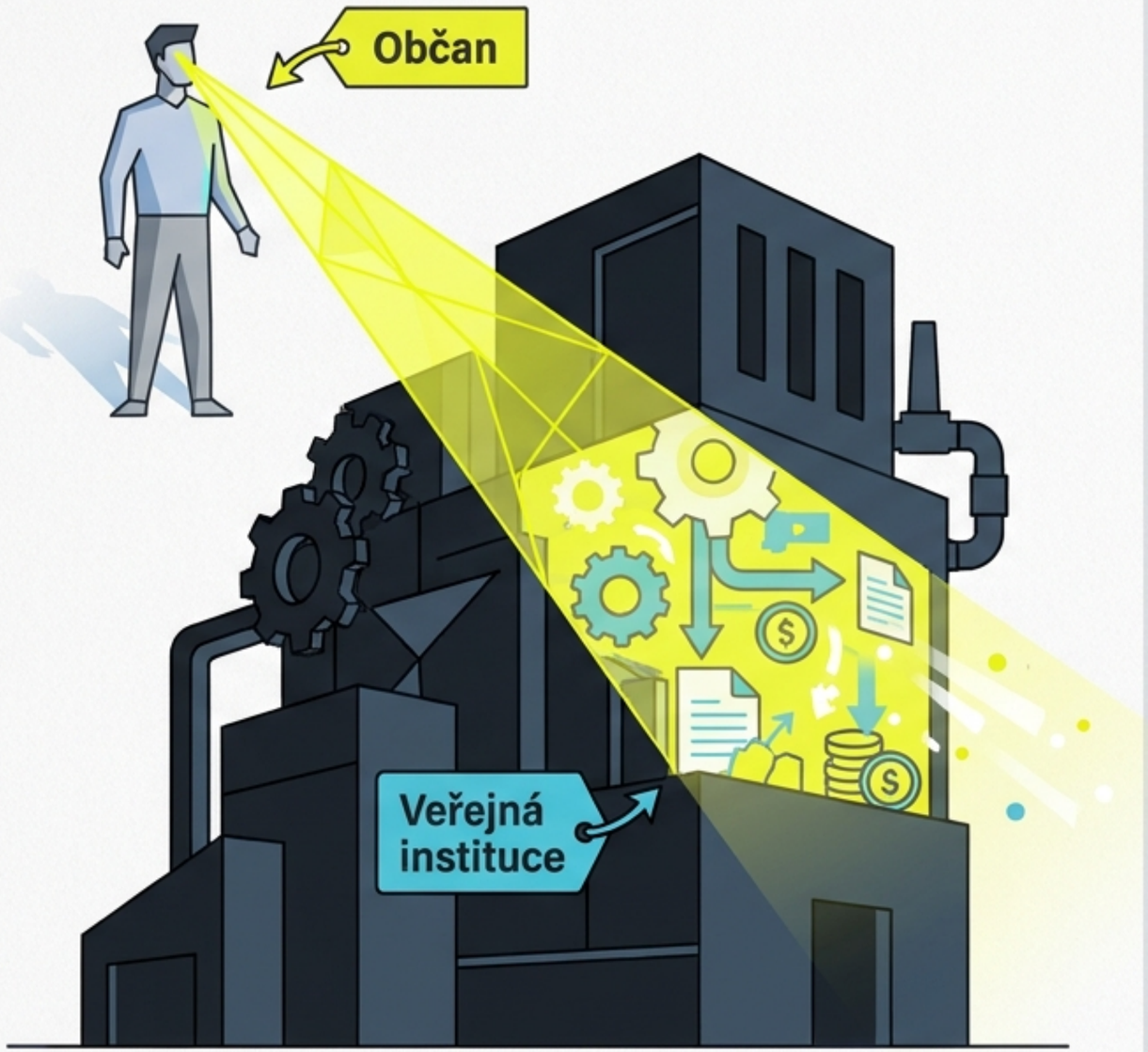

Základní právo: Vidět dovnitř

Listina základních práv a svobod (čl. 17)

Zaručuje **právo** vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace.

Ukládá státu a obcím povinnost **informovat** o své **činnosti**.

Smysl kurzu: Porozumět tomu, co instituce dělá a jak používá veřejné prostředky. Získat fakta místo domněnek.

Gemini Notebook

Informační zákon (č. 106/1999 Sb.)

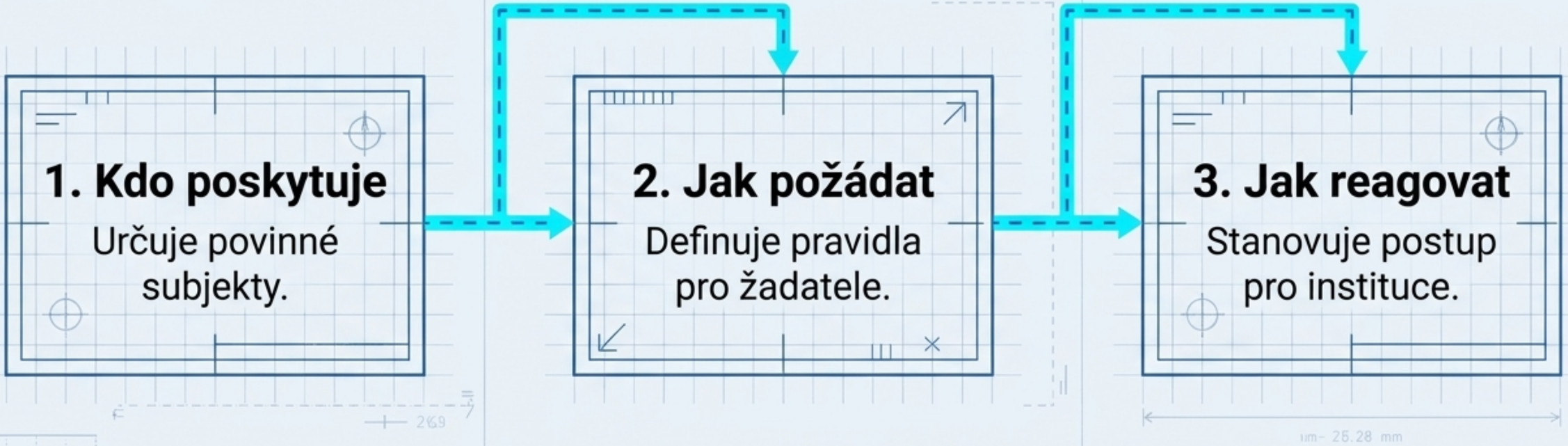

Co je to "Informace"? –> Zaznamenaný obsah (např. údaj v dokumentu nebo elektronickém souboru, nikoliv myšlenka).

Gemini Notebook

Kdo je ve hře?

Žadatel

Kdo to je: Fyzická osoba (člověk) i právnická osoba (např. spolek).

Výhody: Nemusí být právník ani novinář. Může žádat i obec, ve které nebydlí.

Povinný subjekt

Kdo to je: Státní orgány, obce, kraje, veřejné instituce.

Povinnost: Mají zákonnou informační povinnost reagovat na oprávněné žádosti.

Gemini Notebook

Dvě cesty k informacím

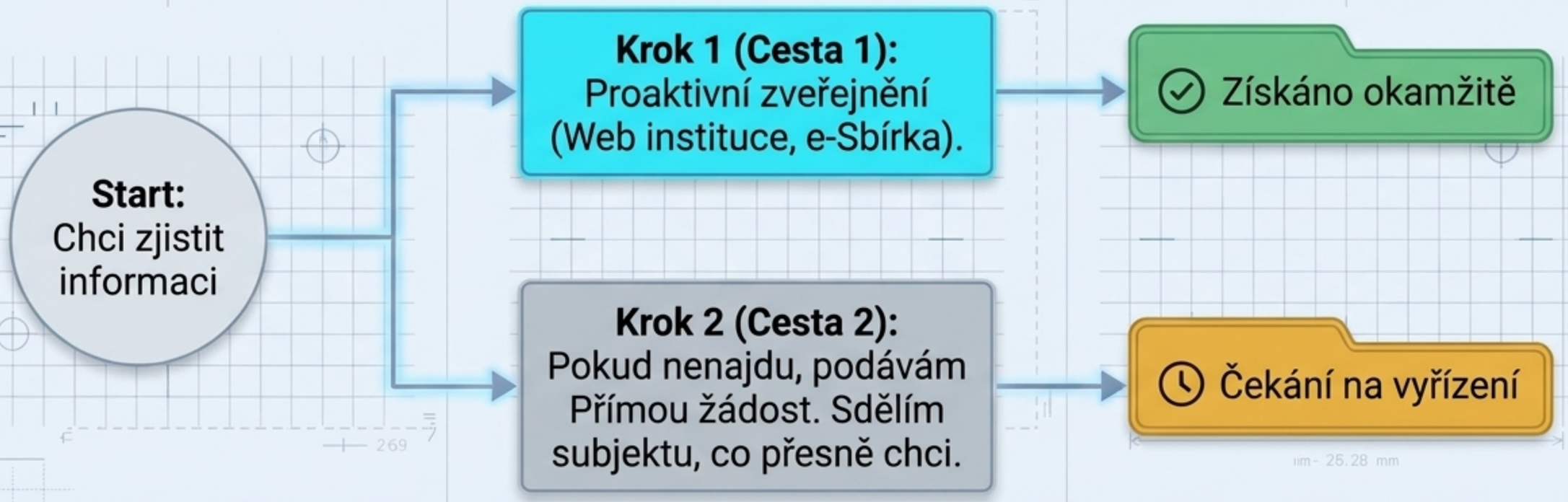

Pravidlo vyšetřovatele: Začněte hledáním na internetu. Získáte odpověď rychleji a případnou žádost zaměříte jen na to, co opravdu chybí.

Gemini Notebook

Diagnostika žádosti: Fakt vs. Názor

Validní: Zaznamenaný údaj

Princip: Ptáte se na existující, zaznamenaný obsah.

> **Příklad:** "Jaká cena je uvedena ve smlouvě na opravu střechy?"

Nevalidní: Vytvoření nového názoru

Princip: Nutíte úřad vytvořit nové hodnocení. Informační zákon toto neukládá.

> **Příklad:** "Byla cena za opravu střechy zbytečně vysoká?"

Gemini Notebook

Modelový případ: Kulturní dům Lískov

Kdo to stavěl a za kolik?

Smlouva o dílo
(Ukazuje původní závazek)

Změnila se v průběhu cena?

Dodatky ke smlouvě
(Zaznamenávají úpravy)

Kolik obec reálně zaplatila?

Faktury a údaje o platbách
(Skutečná úhrada)

Klíčové zjištění: Smluvní cena a skutečně zaplacená částka nejsou automaticky stejná věc. Žádejte o správný podklad!

Gemini Notebook

Hranice přístupu (Když úřad musí říct NE)

Zákon chrání soukromí, osobní údaje, obchodní tajemství a utajované informace.

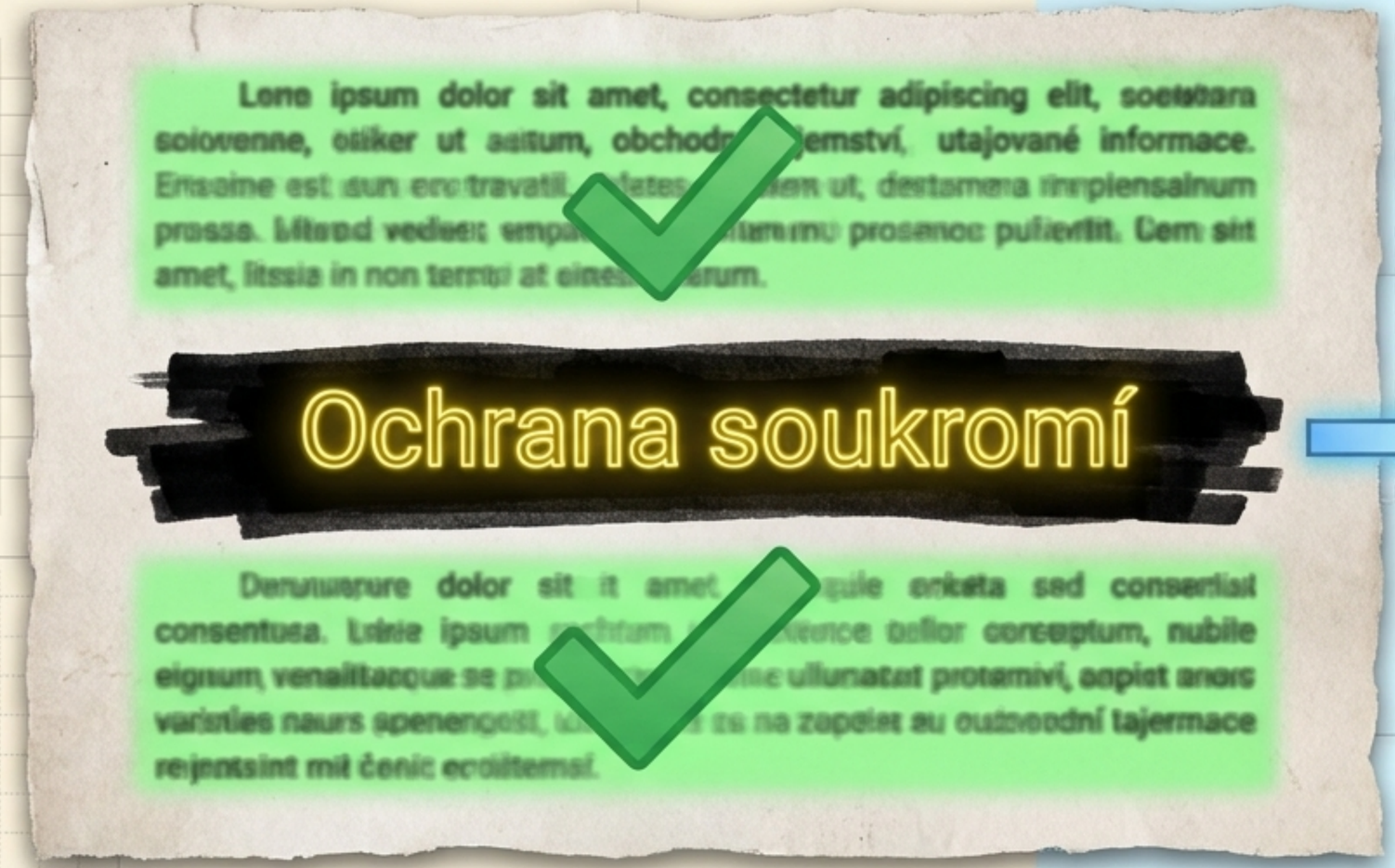

Chráněný údaj neznamená zamítnutí! Typickým řešením je tzv. **anonymizace** (začernění chráněných částí kopie). Zbytek dokumentu vám úřad musí poskytnout.

Gemini Notebook

Rychlý test vyšetřovatele

Údaj, nebo hodnocení?

Dotaz: Která otázka je platná?
A) "Jaká cena je ve smlouvě?"
B) "Byla cena zbytečně vysoká?"

Řešení: A. (Varianta B žádá hodnocení, které zákon neukládá).

Který dokument pomůže?

Dotaz: Chcete znát firmu, se kterou obec uzavřela dohodu o rekonstrukci. O co požádáte?
Smlouva o dílo / Jídelníček

Řešení: Smlouva o dílo. (Obsahuje označení smluvních stran).

Gemini Notebook

Podmínka zápočtu: Vaše mise

Pro splnění předmětu a získání zápočtu musíte prokázat, že umíte teorii převést do praxe.

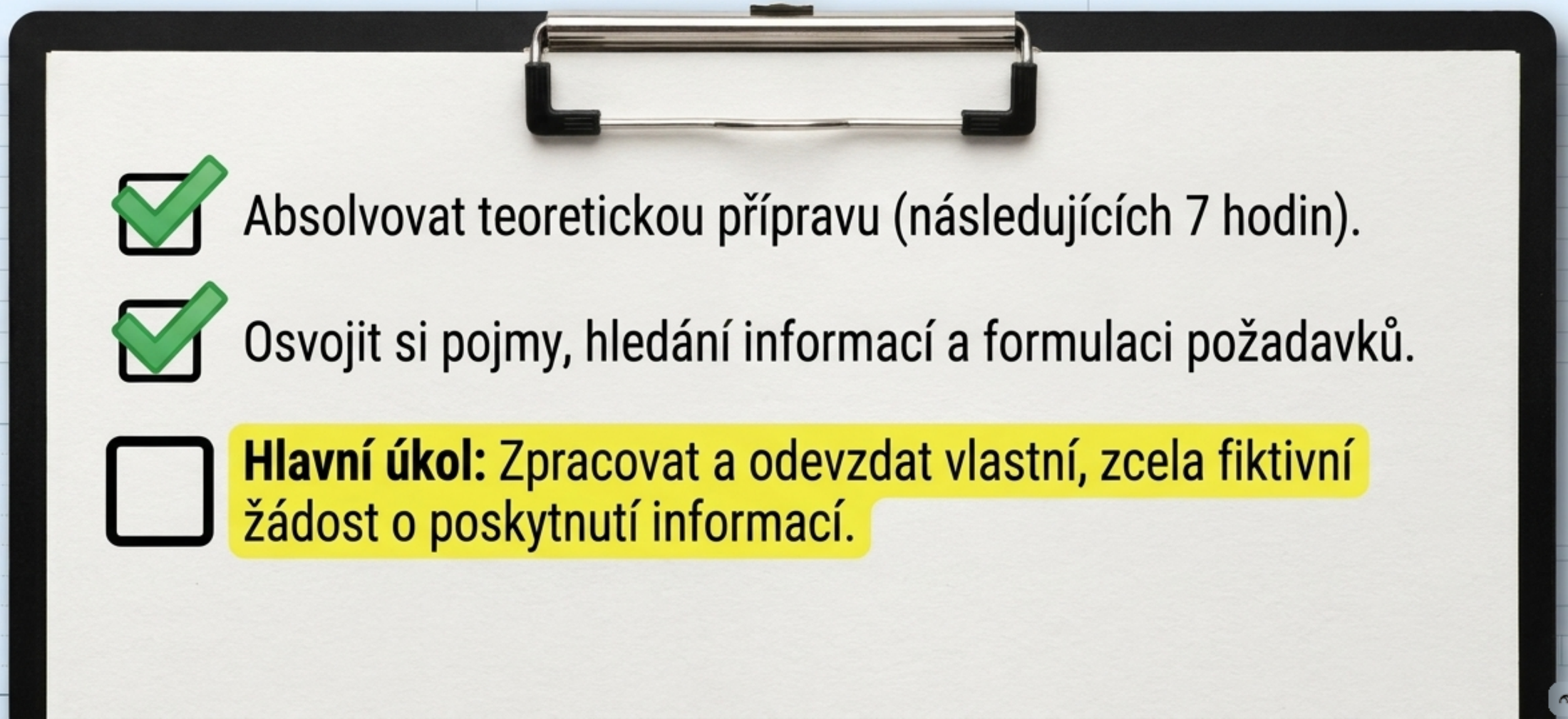

- [x] Absolvovat teoretickou přípravu (následujících 7 hodin).
- [x] Osvojit si pojmy, hledání informací a formulaci požadavků.
- [ ] **Hlavní úkol:** Zpracovat a odevzdat vlastní, zcela fiktivní žádost o poskytnutí informací.

Gemini Notebook

⚠ Pravidla odevzdání (DŮLEŽITÉ!)

Použijte výhradně smyšlené osobní údaje a fiktivní situace.

NEODESÍLEJTE žádost skutečnému úřadu!

Kam poslat: Na e-mail vyučujícího -> lukas.velfl@szspb.cz

Kdy poslat: Termín odevzdání sdělí vyučující v 8. shrnující hodině.

Gemini Notebook

Nástroje a zdroje pro vaši práci

Právní podklady

e-Sbírka (Zákon č. 106/1999 Sb., Listina základních práv a svobod).

Oficiální metodika

Portál veřejné správy (Podání žádosti o poskytnutí informace).

Video výklad

YouTube kanál Studentova aktovka.

Trenažér žádostí

Web **studentovaaktovka.cz** (Pro testování a procvičování znalostí nanečisto).

Zdroje a odkazy ověřeny k 14. 11. 2026. Výukové situace jsou smyšlené.

Gemini Notebook